המביא גט פרק שני גיטין

כריתות דאית בה. שכתובה בה פרשת וכתב לה ספר כריתות: **לה לשמה: יהב ווזא לספרא.** לכתוב אותה פרשה לשם גירושיה: **הא בעינן שינה שמו ושמה.** דתנן לקמן (דף פ.) דפסול אלמא צריך לכתוב שמו ושמה. ואית דלא גרסי שינה ומאן דגרים ליה משום מתני' דלקמן ואגב גרדא גרים ליה: **מאי קמ"ל.**

אי משום כריתות דאית בה הא בעינא [1]**וכתב לה**[ב] [א]**לשמה וליכא וכי תימא ליחוש דילמא אקדים ויהב ליה זוזא לספרא מעיקרא הא בעינן** [א] שינה שמו ושמה שם עירו ושם עירה **וליכא ורב יוסף מאי קמ"ל שאין מי מילין על גבי מי מילין אמר רב חסדא** [2]**גט שכתבו שלא לשמה והעביר עליו קולמוס לשמה באנו למחלוקת רבי יהודה ורבנן דתניא** [3]**הרי שהיה צריך לכתוב את השם ונתכוין לכתוב יהודה וטעה ולא הטיל בו דלת מעביר עליו קולמוס ומקדשו דברי רבי יהודה וחכמים אומרים** [2]**אין השם מן המובחר אמר רב אחא בר יעקב דילמא לא היא עד כאן לא קאמרי רבנן התם** (ב) **דבעינא** [2]**זה אלי ואנוהו וליכא אבל הכא לא אמר רב חסדא יכילנא למיפסלינהו לכולי גיטי דעלמא אמר לי' רבא מאי טעמא** [ג] **אילימא משום דכתיב** [1]**וכתב והכא איהי קא כתבה ליה ודילמא אקנויי אקנו ליה רבנן ואלא משום דכתיב ונתן והכא לא יהיב לה מידי דלמא נתינת גט היא תדע דשלחו מתם כתבו על איסורי הנאה כשר:** [2]**גופא שלחו מתם כתבו על איסורי הנאה כשר אמר רב אשי אף אנן נמי תנינא על העלה של זית דילמא שאני עלה של זית דחזי לאצטרופי תניא רבי אומר כתבו על איסורי הנאה כשר נפק לוי** [3]**דרשה משמיה דרבי ולא קלסוה משמיה דרבים וקלסוה אלמא הלכתא כותיה תנו רבנן** [ד]**וכתב ולא חקק למימרא דחקיקה לאו כתיבה היא ורמינהו עבד שיצא בכתב שעל גבי טבלא ופינקס יצא לחירות אבל לא בכתב שעל גבי** [3]**כיפא** [ה]**ואנדוכתרי אמר עולא אמר רבי אלעזר לא קשיא** [1]**הא דחק תוכות הא דחק יריכות ותוכות לא ורמינהו** [1]**לא היה כתבו שוקע אלא בולט כדינרי זהב והא דינרי זהב תוכות הן כדינרי זהב ולא כדינרי זהב כדינרי זהב דבולט ולא כדינרי זהב דאילו התם תוכות הכא יריכות אמר ליה רבינא לרב אשי רושמא מיחרץ חריץ או כנופי מכניף אמר ליה** [ה]**מיחרץ חריץ איתיביה לא היה כתבו שוקע אלא בולט כדינרי זהב ואי סלקא דעתך מיחרץ חריץ הא**

כריתות דאית בה. שכתובה בה פרשת וכתב לה ספר כריתות: **לה לשמה: יהב ווזא לספרא.** לכתוב אותה פרשה לשם גירושיה: **הא בעינן שינה שמו ושמה.** דתנן לקמן (דף פ.) דפסול אלמא צריך לכתוב שמו ושמה. ואית דלא גרסי שינה ומאן דגרים ליה משום מתני' דלקמן ואגב גרדא גרים ליה: **מאי קמ"ל.** כל הני פשיטא לן דפרשה שבתורה אינה גט: **עליו קולמוס.** על כל אות ואות: **ונסכוין לכתוב יהודה.** שהיה טועה וקבור שהוא צריך לכתוב יהודה: **וטעה ולא הטיל בו דלת.** הרי השם כתוב אלא שהוא שלא לשמו: **ומנוהו.** התנאה לפניו במצות(ו): **מיהי כתבה ליה.** נותנת שכר הסופר דכאמרינן בגמרא דגט פשוט (כ"ב דף קפח.) משום תקנת עגונות: **אקנויי אקנו ליה רבנן.** ההוא זוזא מדידה והוי כמאן דייהיב ליה מיהו דהפקר ב"ד הפקר: **ונתן.** בר נתינה שיהא שוה פרוטה: **העלה של זית.** שאינו שוה כלום: **דחזי לאיצטרופי.** עם עלין הרבה לשכוב עליהן או למאכל בהמה ואע"ג דלא שוה פרוטה. אבל איסורי הנאה לא: **ולא קלסוה.** משום דאמר לה משמיה דיחידאה: **דרשה.** זימנא אחריתי משמיה דרבים כי היכי דליקבלוה מיניה: **אלמא.** מדטרח כולי האי דליקבלוה אלמא הלכתא כוותיה: **חקק.** בטבלא בסכין: **עבד שיצא.** לחירות: **בכתב שחקק על גבי עבלא.** דף: **ופינקס.** כעין אותן של סותרים שמוקקים עליהן בעט: **ולא בכתב שעל גבי כיפה.** כעין כובע של אבר ונותנים הנשים אחת לעיף קישוריהן כדאמרי' בגמרא אשה יוצאה (שבת דף ס:): **אנדוכתרי.** תכשיט ורוקמין עליו צורות באמצע כעין כרוסדי"ל בלע"ז ואם רקמו עליהן אותיות הגט אינו כתב לפי אותיות הגט אינו מוטל על הכנף וכ' לשאין תחוכים: **הא דחק תוכות.** של אותיות ולידיהן והאותיות בולטות אינו כתב לפי אותיות אלא חקק סביבותיהם והעץ נשאר כמו שהיה בדפוס האותיות מאליו: **הא דחק יריכותיהן.** של אותיות דהיינו הן ממש שיקע הכתב זו היא כתיבה: **לא היה כתבו.** של לין שוקע אלא בולט כצורות של דינרי זהב: **והא דינרי זהב תוכות הוא.** דקא אלקא דעתיה דשהוא מכה בקורנס תוחם המטבע על הדינר תוכות וסביבות צורת החותם שהיא שוקעת והם מלאים דוחקין את תוכו וסביבות צורת הדינר וכנגד שקיעת רוחב החותם אין הדינר של זהב נדחק ומאליה הצורה עומדת במקומה וגבי לין כתיב (שמות לט) מכתב פתוחי חותם אלמא כתיבה היא: **ואילו הכא יריכות.** שהיה הלין דק כעין טס ולר האותיות מעבר האחד ודוחק יריכותיהן והן בולטות מעבר השני כמו שמלייריס כסף וזהב העשוי ליקבע בכלי עץ ששותים בהם יין: **רושמא.** חותם המטבע שקורין קוייל"ן: **מיחרץ חריץ.** התוכות והסביבות של צורתו שהיא שוקעת מורלין ודוחקין תוכות וסביבות של צורת הדינר עד שעומדת צורת הדינר בולטת כמו שהיתה ונפקא מינה אם מקק את הגט בחותם וכתבו על גבי טס לא הוי כתב דתוכות הוא: **או כנופי מכניף.** צורת החותם שהיא שוקעת כשתוכותיה דוחקים את תוכות של דינר וכנגם הזהב קלת בדוחק בתוך שקיעת הצורה ונמתח מתוך דוחקו וכנגם לתוך הצורה ולאו ממילא הן אלא ע"י מכת הקורנס הצורה עצמה נמתחת לתוך הרוחב והרי כתבה בידים: הא

אי משום כריתות דאית בה הא בעינן וכתב לה לשמה וליכא. תימה דלעניין מגילת סוטה משמע בפ"ק דעירובין (דף יג.) דמוחקין לה מן התורה אפי' למאן דבעי כתיבה לשמה דקאמר רב פפא דלמ"ד אין מגילתה כשרה להשקות בה סוטה אחרת תורה דסמכא כתיבה ה"נ דמחקינן וי"ל דרב יוסף דשמעתין לא סבר לה כוותיה א"נ סבר כאידך תנא דסבר אין מוחקין לה מן התורה וכמתני' דבפ' כל הגט (לקמן דף כו.) דתנן הכותב טופסי גיטין צריך שיניח מקום האיש כו' ודייק מהתם בריש מס' זבחים (דף ב:) דסמכא פסול וכ"ש ספר תורה דלא איכתוב לשם גירושין כלל ועוד נראה דאפי' מאן דמכשיר במגילת סוטה למחוק מן התורה אע"ג דבעי לשמה מודה לענין גט דפסול דבעיכוכין בפ"ק (דף יג.) משמע דכולהו תנאי מודו בהכך דפרק כל הגט דאשיני אלא לשמה מדפריך התם ולית ליה לרב אחא בר יאשיה כתב לגרש את אשתו ונמלך כו' ובמגילת סוטה סמכא כשר משום דמסתמא שאין הכהן שעליו לכתוב מקפיד ומסתמא ניחא ליה אבל גבי גט בעל סתמא לא ניחא ליה אע"ג דפריך ממתני' דגט מרבי אחא בר יאשיה דאיירי במגילת סוטה לענין שלא לשמה לא משמע ליה לאחלן: **הא** בעינן שמו ושמה. אע"ג דמתני' דפרק הזורק (לקמן דף פ.) דשינה שמו ושמה מוקמינן לה דהאי הולד ממזר כרבי מאיר משמע דלרבנן לא הוי בשינה שמו אלא פסולא דרבנן ומדנקט שינה ולא נקט לא כתבו כלל משמע דבלא כתבו כלל כשר אפי' מדרבנן הא ניחא דעל כרחך לא כתבו כלל לר"מ פסול מה"מ דהא בעינן שיהא מוכיח מתוכו שהוא מגרש את אשתו ובלא כתבו כלל אין מוכיח אלא אומר ר"י דלא מייתי בשינה שמו ממש דא"כ הוה ליה למינקט לא כתבו כלל דפסול לרבי מאיר דמתני' ר' מאיר כדאמרי' התם דהוי רבותא טפי אלא שינה שמו הייינו שכתב שם דגליל ביהודה והשתא קאמר הכא שפיר הא בעינן שמו ושמה וליכא [וכ"ש] דבלא כתבו כלל הוא דפסול: **דילמא** נתינת גט הוא. וכן שלח אים נעלו ונתן לרעהו (רות ד) לא בעינן שוה פרוטה אע"ג דכתיב ונתן " וכן גבי תרומה [1]מטה אחת פוטרת את הכרי אע"ג דכתיב (דברים יח) תתן לו ובמתנות דם חטאת ובמתנות בהונות אין בו שיעור והא דאמר אכא שאול כפ' כל שעה (פסחים דף לב:) דזר שאכל תרומה לא מיתייב בפחות משוה פרוטה משום דכתיב (ויקרא כב) ונתן לכהן וגו' ואין נתינה בפחות משוה פרוטה הייינו משום דתשלומי תרומה ילפינן מתשלומי מעילה דתרוייהו תשלומי קדש מיקרו וגמרי בתו מן מהדדי ולמאן דבעי בכריתות (דף 1:) ואשר יתן ממנו על זר שתהא נתינה בכזית הייינו משום דסיכה היא ואפקה בלשון נתינה לאפוקי ממשמעות דסיכה קאתי דמשמע כל שהוא ולריך נתינה חשובה כמו ונתן לכהן את הקדש (ויקרא כב) דהוי בכזית [1]לרבנן דאכא שאול וכן לא יתן עליה לבונה דבפרק כל המנחות (דף ס.) מצריך כזית הייינו משום דשני מלשון שימה דאתמול בה לא ישים עליה שמן או משום דומיא דהקטרת לבונה בתוך דהוא נמי הקטרת איסור דהוי בכזית [2]: **משמיה** דרבים וקלסוה **אלמא** הילכתא בוותיה. פי' נקונטרס מדטרח עלה דלקלסוה וכפ' מי שאחזו (לקמן דף עז.)

לא יתכן לפרש כן דקאמר נפק רבי מייא דרשה משמיה דרבי וקלסוה משמיה דרבים ולא קלסוה אלמא לית הלכתא כוותיה ואומר ר"ת דהכא דייק מדקלסוה כי אמר משמיה דרבים ולפיכך נמי לא קלסוה כי אמר משמיה דיחיד מעיקרא ולקמן איפכא:

למימרא דחקיקה לאו כתיבה היא. הוה מלי לאקשויי מלוחות דכתיב בהו כתיבה בכמה קראי והיה כתבם מקוק דכתיב (שמות לב) חרות על הלוחות אלא דניחא ליה למיפרך מגט אגט:

מסורת הש"ס

(ב) [לקמן כג. כד: כה. כו. סוטה כ:], כ) שבת קד: לקמן נד: [מסכ' סופרים פ"ה הי"ג], ג) לקמן עז., ד) [פר' סיפה של אמר תרומה אם רקם כתרומה גט אשה לו גט חירות אינו גט. פרוץ ערך כפה], ה) [פירוש מכילתן הולין ולוכמין אומן ומלייריין בהן כתב כמו שעשין היסמפאלים בתמלאות כותבין אותיות ונקראות. ערוך], ו) [שבת קלג:], ז) [קדושין נח:], ח) [פסחים לב:], ט) [וע"ע תוס' פסחים לב: ד"ה ואין ותוס' מנחות ס. ד"ה מי בעינן ותוס' ב"מ מז. ד"ה קונים],

תורה אור השלם

1. כי יקח איש אשה ובעלה והיה אם לא תמצא חן בעיניו כי מצא בה ערות דבר וכתב לה ספר כריתת ונתן בידה ושלחה מביתו:
דברים כד א
2. עוד ומזרת יה וידי לי לישועה זה אלי ואנוהו אלהי אבי וארממנהו:
שמות טו ב

גליון הש"ם

גמ' אילימא משום רבה"ר ובתב. עי' לקמן דף כב ע"ב תד"ה ויהא לאו: תוס' ד"ה דילמא ובו' וכן גבי תרומה. עיין שבת דף כה ע"ב תוד"ה מתן לו:

הגהות הב"ח

(ה) גמ' התם אלא דבעינא זה אלי:

הגהות הגר"א

[א] גמ' הא בעינן שמו ושמה וליכא כו' כל"ל:

לעזי רש"י

ברושדי"ר. רקמה.
קרינ"ץ. מטבעה.

מוסף רש"י

ושעה ולא הטיל בו דלת. ונמצא שם כתוב כדרכו אבל אלא לשמי הוא (לקמן נד:) ומצא שם נכתב במקומו אבל לא כסוגה (שבת קד:). מעביר עליו קולמוס. לשמו (לקמן נד:) לכוונם שם על כל אותיותיו כאילו הוא כותבו (שבת שם). וקלסוה. יפה אמרת (לקמן עז.).

עין משפט נר מצוה

מח א מי' פ"ח מהלכות גירושין הל' ג ופ"ג שם הלכה ח סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קלח סעיף ח:
מט ב מי' פ"ג מהל' גירושין הלכה ד סמג שם טוש"ע שם סעיף ה:
נ ג מי' פ"ח מהל' תפילין הלכה טו סמג לאוין נ טוש"ע י"ד סי' רעז סעיף כ:
נא ד מי' פ"ד מהל' גירושין הלכה כ סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קכד סעיף ח:
נב ה ו מי' שם הל' ו סמג שם טוש"ע אה"ע סי' קכה סעי' ד:
נג ז מי' פ"ט מהלכי כלי המקדש הלכה כ סמג עשין קנב:
נד ח מי' פ"ד מהל' גירושין הל' ו סמג עשין נ טוש"ע שם:

תוספות רי"ד

שלחו מתם כתבו על איסורי הנאה כשר פי' דהא כתיב ונתן בידה על נתינת הגט מיירי ולא דליתיהו לה מידי דשוה הוא: ת"ר ונתן ולא וחקק למימרא דחקיקה לאו כתיבה היא ורמינהו עבד שיצא בכתב שע"י טבלא ופנקס יצא לחירות אבל לא בכתב שע"ג כיפה ואנדרכתן פי' שחקק בסכין הגט ע"ג טבלא או ע"ג פנקס שהם מלאים שעוה וחוקקין עליהם בעט ברזל זו היא השובה כתיבה אבל מה שרוקמין במחט ע"ג כיפה שהיא כמין כובע של צמר על ראש הנשים ואנדרכתי מין תכשיט הוא ורוקמין איתו במחט ורקמת המחט לא חשיבא כתיבה לפי שאין האותיות קבועות אלא תחובות ובעי' כתב קבוע על הדבר שהוא מגרש בו אמר עולא אמר ר' אלעזר לא קשיא הא דחק קורות הא דחק יריעות פי' הא דחק קורות של אותיות וציריהן והאותיו' בולטות אינו כתב לפי שלא צייר את האותיות ולא חקק [אלא] סביבותיו והעץ נשאר כמות שהיה ונמצאו האותיות בולטות מאיליהן והא דחק יריעותיהן שהאותיות שוקעין בטבלא וזהו חשובה כתב וגופי האותיות קורא יריעות:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com